

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

04.11.2025 № 70/200-р/к

Справа № 5/02-37-22

м. Харків

Про закриття провадження у справі

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 5/02-37-22 про порушення АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «СУМІОБЛЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної особи 23293513) (далі – АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», Товариство) законодавства про захист економічної конкуренції та подання відділу досліджень і розслідувань в Сумській області від 20.10.2025 № 70-03/673-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) До Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) надійшла заява ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СУМИГАЗ ЗБУТ» (далі – ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ») від 15.11.2021 № 407007.1-Сл-20626-1121 (вх. Відділення № 70-01/42-АМ від 22.11.2021) (далі - Заява) щодо дій ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕНЕРА СУМИ» (далі - ТОВ «ЕНЕРА СУМИ») та АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» у вигляді відмови у зміні електропостачальника споживачам.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 16.02.2022 № 70/41-рп/к розпочато розгляд справи № 5/02-37-22 у зв'язку з наявністю у діях АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії, що може призвести до обмеження конкуренції на ринку послуг з постачання електричної енергії, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (3) Відділенням листом від 16.02.2022 № 70-02/970 надіслано ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ» повідомлення про результати розгляду заяви.
- (4) Відділенням листом від 21.02.2022 № 70-02/1184 направлено копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 16.02.2022 № 70/41-рп/к про початок розгляду справи № 5/02-37-22 за місцезнаходженням АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».
- (5) Відділенням АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» направлено вимогу про надання інформації від 03.08.2022 № 70-02/1627, на яку надано відповідь листом від 19.08.2022 № 85/7118 (вх. Відділення № 70-01/1156 від 19.08.2022).

- (6) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 11.08.2022 № 70/75-рп/к до справи № 5/02-37-22 приєднано заяву КОМУНАЛЬНОГО НЕКОМЕРЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ОБЛАСНА ДИТЯЧА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ» від 12.05.2022 № 01-16/7/361 (вх. № 70-01/17-АМ від 15.07.2022).
- (7) Відділенням листом від 11.08.2022 № 70-02/1722 направлено копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 11.08.2022 № 70/75-рп/к про приєднання заяви КОМУНАЛЬНОГО НЕКОМЕРЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ОБЛАСНА ДИТЯЧА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ» від 12.05.2022 № 01-16/7/361 до справи № 5/02-37-22 за місцезнаходженням АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО».
- (8) Відділенням листом від 02.09.2022 № 70-02/1961 звернулося до Антимонопольного комітету України щодо надання методичної допомоги, на який отримано відповідь листом від 19.09.2022 № 128-29.2/01-2000є (вх. Відділення № 70-01/465к від 20.09.2022).
- (9) Відділенням АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО» направлено вимогу про надання інформації від 02.09.2022 № 70-02/1963, на яку надано відповідь листами від 22.09.2022 № 85/8079 (вх. Відділення № 70-01/1364 від 23.09.2022) та від 24.10.2022 № 85/9009 (вх. Відділення № 70-01/1549 від 24.10.2022).
- (10) Відділенням листом від 13.12.2024 № 70-02/4853є звернулося до Антимонопольного комітету України щодо надання методичної допомоги, на який отримано відповідь листом від 22.01.2025 № 7-07/906 (вх. Відділення № 70-01/40К від 23.01.2025).
- (11) Відділенням АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО» направлено вимогу про надання інформації від 26.12.2024 № 70-02/5030є, на яку надано відповідь листами від 13.01.2025 № 85/484 (вх. Відділення № 70-01/89 від 13.01.2025) та від 24.01.2025 № 85/992 (вх. Відділення № 70-01/252 від 24.01.2025).
- (12) Відділенням ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» направлено вимогу про надання інформації від 03.02.2025 № 70-02/608є, на яку надано відповідь листами від 12.02.2025 № 7/710 (вх. Відділення № 70-01/518 від 17.02.2025), від 03.03.2025 № 7/947 (вх. Відділення № 70-01/771 від 03.03.2025) та від 04.03.2025 № 7/982 (вх. Відділення № 70-01/791 від 04.03.2025).
- (13) Відділенням ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» направлено вимогу про надання інформації від 04.04.2025 № 70-02/2212є, на яку надано відповідь листами від 24.04.2025 № 7/1750 (вх. Відділення № 70-01/1532 від 24.04.2025) та від 05.05.2025 № 7/1956 (вх. Відділення № 70-01/1696 від 07.05.2025).
- (14) Листом від 21.10.2025 № 70-02/6366є копію подання з попередніми висновками у справі № 5/02-37-22 від 20.10.2025 № 70-03/673-П направлено КОМУНАЛЬНОМУ НЕКОМЕРЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ОБЛАСНА ДИТЯЧА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ». На офіційному вебсайті АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРПОШТА» за посиланням: <https://track.ukrposhta.ua> зафіксовано інформацію про те, що поштове відправлення за номером R067022661520, яким направлено лист від 21.10.2025 № 70-02/6366є, не вручено.
- (15) Листом від 21.10.2025 № 70-02/6367є копію подання з попередніми висновками у справі № 5/02-37-22 від 20.10.2025 № 70-03/673-П направлено ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ». Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення за номером R067022663000 лист вручено 25.10.2025.
- (16) Листом від 21.10.2025 № 70-02/6368є копію подання з попередніми висновками у справі № 5/02-37-22 від 20.10.2025 № 70-03/673-П направлено АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО». Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення за номером R067022664163 лист вручено 27.10.2025.
- (17) На офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України <https://eastmtv.amcu.gov.ua> 29.10.2025 розміщено інформацію щодо попередніх висновків у справі № 5/02-37-22 та

інформацію щодо дати, часу і місця розгляду справи № 5/02-37-22 (посилання: <https://eastmtv.amcu.gov.ua/news/informatsiia-pro-poperedni-vysnovky-u-spravi-502-37-22-zakryttia-provadhennia-shchodo-at-sumyoblenerho>).

- (18) Листом від 03.11.2025 № 85/11398 (вх. Відділення № 70-01/4436 від 03.11.2025) АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» надало міркування стосовно висновків, викладених у поданні з попередніми висновками у справі № 5/02-37-22 від 20.10.2025 № 70-03/673-П.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (19) Відповідачем у справі № 5/02-37-22 (далі – Справа) є АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», ідентифікаційний код юридичної особи - *(інформація, доступ до якої обмежено)*, місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*; дата державної реєстрації: *(інформація, доступ до якої обмежено)*, дата запису: *(інформація, доступ до якої обмежено)*, номер запису: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (20) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (21) Відповідно до постанови НКРЕКП «Про видачу ПАТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» ліцензії з розподілу електричної енергії та анулювання ліцензій з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами і постачання електричної енергії за регульованим тарифом» від 16.11.2018 № 1445 (зі змінами, внесеними постановою НКРЕКП від 12.08.2020 № 1535 «Про внесення змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 16 листопада 2018 року № 1445»), АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності.
- (22) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (23) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (24) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (25) Об'єктом аналізу є АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» – суб'єкт господарювання, який надає послугу з розподілу електричної енергії.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (26) Об'єктом аналізу є послуга з розподілу електричної енергії.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (27) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (28) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (29) Згідно з пунктом 82 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» система розподілу електричної енергії (далі - система розподілу) - система ліній, допоміжного обладнання, обладнання для трансформації та перемикань, що використовується для розподілу електроенергії.
- (30) Відповідно до пункту 56 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи розподілу (далі - ОСР) - юридична особа, відповідальна за безпечну, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування та розвиток системи розподілу і забезпечення довгострокової спроможності системи розподілу щодо задоволення обґрунтованого попиту на розподіл електричної енергії з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності.
- (31) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» є оператором системи розподілу (ОСР).
- (32) Відповідно до пункту 78 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» розподіл електричної енергії - транспортування електричної енергії від електроустановок виробників електричної енергії або електроустановок оператора системи передачі мережами оператора системи розподілу, крім постачання електричної енергії.
- (33) Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії» ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій.
- (34) Окрім цього, статтею 45 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що діяльність з розподілу електричної енергії підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства.
- (35) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 16.11.2018 № 1445 (зі змінами, внесеними постановою НКРЕКП від 12.08.2020 № 1535) АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, яка набирала чинності з 01.01.2019.
- (36) Послуга з розподілу електричної енергії є платною.
- (37) Так, частиною першою статті 7 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що на ринку електричної енергії державному регулюванню підлягають, зокрема, тарифи на послуги з розподілу електричної енергії.
- (38) Згідно з частиною четвертою статті 7 Закону України «Про ринок електричної енергії» тарифи на послуги розподілу електричної енергії розраховуються незалежно від відстані, на яку вона передається та розподіляється. Тарифи на послуги з розподілу можуть

складатися з декількох ставок, зокрема ставки за користування потужністю електричних мереж.

- (39) Таким чином, послуга з розподілу електричної енергії є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».

3.2.2 Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (40) Споживачами послуги з розподілу електричної енергії є юридичні особи, електроустановки яких приєднанні до системи розподілу електричної енергії, яка перебуває у власності, господарському віданні АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (41) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (42) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є: подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо; подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо; наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи); відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (43) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (44) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (45) Розподіл електричної енергії є послугою.
- (46) Внаслідок технологічних особливостей надання послуги з розподілу електричної енергії, вона не має товарів-замінників.

3.4. Визначення географічних меж ринку

- (47) Відповідно до вимог пункту 6.1 Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (48) Відповідно до статті 45 Закону України «Про ринок електричної енергії», розподіл електричної енергії здійснюється оператором системи розподілу. Діяльність з розподілу електричної діяльності підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства.
- (49) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов місце провадження господарської діяльності - територія (або частина території) адміністративно-територіальної одиниці, де розташована система розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, здобувача ліцензії (ліцензіата), та електричні мережі інших власників, які приєднані до мереж здобувача ліцензії (ліцензіата) (з якими укладені відповідні

договори згідно із законодавством), які не мають ліцензії на розподіл електричної енергії, яку здобувач ліцензії (ліцензіат) зазначив у документах, що додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку). Якщо на території адміністративно-територіальної одиниці розташовані системи розподілу електричної енергії інших ліцензіатів з розподілу електричної енергії, то місце провадження діяльності кожного з цих ліцензіатів визначається відповідно до території розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, ліцензіата, та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж цього ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).

- (50) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 16.11.2018 № 1445 «Про видачу ПАТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» ліцензії з розподілу електричної енергії та анулювання ліцензій з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами і постачання електричної енергії за регульованим тарифом», ліцензія видана на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, а саме на території Сумської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).
- (51) З урахуванням зазначеного, територіальними межами ринку послуги з розподілу електричної енергії є територія Сумської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) (далі – Територіальні межі).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (52) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (53) Протягом 2021 – 2024 років та січня – вересня 2025 року АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» у визначених Територіальних межах здійснювало надання послуги з розподілу електричної енергії.
- (54) Протягом 2021 – 2024 років та січня – вересня 2025 року АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» було єдиним суб'єктом господарювання, яке надавало послугу з розподілу електричної енергії у визначених Територіальних межах.
- (55) В зазначений період структура ринку послуги з розподілу електричної енергії залишалась не змінною.
- (56) Отже, часовими межами ринку послуги з розподілу електричної енергії визначено період 2021 – 2024 років та січень – вересень 2025 року.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

- (57) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні

групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

- (58) Статтею 1 Закону України «Про природні монополії» визначено, що: - природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги); - суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.
- (59) Відповідно до абзацу восьмого частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах, зокрема розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.
- (60) Частиною другою статті 7 Закону України «Про природні монополії» передбачено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (61) Разом з цим, відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про природні монополії» зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.
- (62) Відповідно до пункту 3 Порядку складання та ведення зведеного переліку суб'єктів природних монополій, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 28.11.2012 № 874-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19.12.2012 за № 2119/22431 (далі – Порядок складання та ведення зведеного переліку суб'єктів природних монополій), складання та ведення зведеного переліку здійснюється Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.
- (63) Пунктом 4 Порядку складання та ведення зведеного переліку суб'єктів природних монополій передбачено, що внесення суб'єктів господарювання природних монополій до зведеного переліку здійснюється Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій, отриманих від Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (у сферах: передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами; розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами).
- (64) Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України www.amcu.gov.ua, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» входить до переліку суб'єктів природних монополій Сумської області.

- (65) З урахуванням викладеного, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» не має конкурентів на ринку послуги з розподілу електричної енергії, а відтак споживачі послуги з розподілу електричної енергії у визначених Територіальних межах не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.
- (66) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуги з розподілу електричної енергії, а також враховуючи те, що зазначений ринок є в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (67) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (68) Основними бар'єрами вступу на ринок послуги з розподілу електричної енергії є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності об'єктів електроенергетики (електричних станцій, підстанцій, мереж, призначених для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача) та необхідністю отримання ліцензії на здійснення діяльності з розподілу електричної енергії.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища *Відповідача*

- (69) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента; б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (70) Суб'єкт (суб'єкти) господарювання не зазнає(ють) значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі має (мають) здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (71) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», яке є єдиним виконавцем послуги з розподілу електричної енергії, диктувати свої умови при наданні послуги є ознакою ринкової влади.
- (72) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» протягом періоду 2021 – 2024 років та січня – вересня 2025 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з розподілу електричної енергії на території Сумської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), із часткою 100 %, оскільки у нього на цьому ринку немає конкурентів.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (73) Відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», адміністратор комерційного обліку електричної енергії - юридична особа, яка забезпечує організацію

та адміністрування комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії, а також виконує функції центральної агрегації даних комерційного обліку.

- (74) Згідно з пунктом 10 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14.03.2018 № 312 «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії» (в редакції, що діяла до 30.06.2024 включно), до запуску електронної платформи Датахаб адміністратора комерційного обліку функції адміністратора комерційного обліку на роздрібному ринку електричної енергії, у тому числі адміністрування процедури зміни постачальника електричної енергії у межах території ліцензованої діяльності, виконує відповідний ОСР (оператор системи розподілу).
- (75) Таким чином, функції з організації та адміністрування комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії у період 14.03.2018 – 30.06.2024 були покладені на відповідних операторів систем розподілу електричної енергії.
- (76) З огляду на територію здійснення діяльності ОСР - АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» функції адміністратора комерційного обліку на роздрібному ринку електричної енергії, у тому числі адміністрування процедури зміни електропостачальника для споживачів, електроустановки яких приєднанні до системи розподілу електричної енергії АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», виконувало виключно АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», який є суб'єктом природних монополій на ринку послуг з розподілу електричної енергії.
- (77) Іншого суб'єкта господарювання, на якого покладались би функції адміністратора комерційного обліку, у тому числі адміністрування процедури зміни електропостачальника для споживачів, електроустановки яких приєднанні до системи розподілу електричної енергії АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», у період 14.03.2018 – 30.06.2024 не було.
- (78) Таким чином, з питань зміни електропостачальника, нові електропостачальники мали звертатися саме до АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».
- (79) Порядок проведення процедури зміни електропостачальника споживачем визначений Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14.03.2018 № 312 (надалі - Правила роздрібного ринку).
- (80) Згідно з пунктом 6.1.1. Правил роздрібного ринку, споживач має право в установленому цими Правилами порядку на зміну електропостачальника шляхом укладення нового договору про постачання електричної енергії споживачу (постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг) з новим електропостачальником.
- (81) Процес зміни споживачем електропостачальника забезпечується суб'єктами (учасниками) ринку електричної енергії та учасниками роздрібного ринку електричної енергії, які задіяні у процесі зміни електропостачальника та забезпечують зміну та інформаційний обмін під час такої зміни на безоплатній основі.
- (82) Відповідно до пункту 6.1.3. Правил роздрібного ринку (в редакції від 01.11.2021) зміна електропостачальника за ініціативою споживача має бути завершена протягом періоду, що починається з дня повідомлення споживачем нового електропостачальника про наміри змінити попереднього електропостачальника, але у строк, що не перевищує 21 календарний день з дня вказаного повідомлення.

За необхідності та на вимогу споживача (у разі технічної можливості адміністратора комерційного обліку) зміна постачальника здійснюється у строк, що менший за 21 день, зокрема у разі використання електронної програмної платформи ведення реєстрів точок комерційного обліку електропостачальників. У разі якщо у жодній зі сторін немає заперечень щодо даних комерційного обліку, такий перехід здійснюється протягом 1 години робочого дня отримання адміністратором комерційного обліку запиту на зміну постачальника у порядку, визначеному у пункті 6.1.8 цих Правил.

- (83) Згідно з пунктом 6.1.8. Правил роздрібного ринку (в редакції від 01.11.2021), новий електропостачальник має протягом трьох робочих днів надіслати запит до адміністратора комерційного обліку щодо зміни електропостачальника, який повинен містити:
- 1) інформацію про споживача, зазначену в пункті 6.1.5 цієї глави Правил;
 - 2) заплановану дату початку постачання електричної енергії новим електропостачальником;
 - 3) ЕІС-код електропостачальника.
- (84) Згідно з пунктом 6.1.9. Правил роздрібного ринку (в редакції від 01.11.2021) після отримання та перевірки запиту на зміну електропостачальника адміністратор комерційного обліку протягом наступного дня має надіслати постачальнику послуг комерційного обліку споживача запит на контрольне зняття даних, який повинен містити:
- 1) ЕІС-код точки обліку за об'єктом (площадкою вимірювання);
 - 2) заплановану дату початку постачання електричної енергії новим електропостачальником.
- (85) Пунктом 6.1.10. Правил роздрібного ринку (в редакції від 01.11.2021) передбачено, що адміністратор комерційного обліку не пізніше ніж на наступний день з дня отримання запиту на зміну електропостачальника має сформулювати прогностичні обсяги споживання за точкою обліку на заплановану дату зміни електропостачальника та:
- 1) перевірити інформацію про споживача та його об'єкт (об'єкти);
 - 2) повідомити нового електропостачальника про можливість (відсутність можливості) здійснення зміни електропостачальника;
 - 3) повідомити попереднього електропостачальника споживача про отримання запиту на зміну електропостачальника, дату запланованої зміни електропостачальника та прогностичні обсяги споживання на цю дату.
- (86) Відповідно до пункту 6.1.13. Правил роздрібного ринку (в редакції від 01.11.2021) у разі відсутності можливості зміни електропостачальника адміністратор комерційного обліку повідомляє про це нового електропостачальника із зазначенням причини відмови у забезпеченні зміни електропостачальника, що є підставою для зупинки (анулювання) процедури зміни електропостачальника.
- (87) Згідно з пунктом 6.1.14. Правил роздрібного ринку (в редакції від 01.11.2021) адміністратор комерційного обліку може відмовити у забезпеченні зміни електропостачальника у таких випадках:
- 1) відсутності технічної можливості (невідповідність засобу комерційного обліку електричної енергії, режимів роботи, категорії надійності, обсягів споживання електричної енергії обраній комерційній пропозиції електропостачальника);
 - 2) відсутності у споживача чинного договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії з відповідним оператором системи;
 - 3) припинення електроживлення об'єкта (об'єктів) споживача за зверненням чинного електропостачальника або наявності на дату ініціювання споживачем процедури зміни електропостачальника такого звернення, надісланого в установленому порядку.
- (88) Окрім цього, пунктом 6.1.16. Правил роздрібного ринку (в редакції від 01.11.2021) передбачено, що до припинення дії договору про постачання електричної енергії споживачу попередній електропостачальник зобов'язаний забезпечувати постачання електричної енергії на умовах чинного договору.

- (89) Також, пунктом 6.1.18. Правил роздрібного ринку (в редакції від 01.11.2021) встановлено, що відсутність оплати споживачем виставлених рахунків на дату зміни електропостачальника та/або наявність спору між споживачем та попереднім електропостачальником не є підставою зупинки (анулювання) процедури зміни електропостачальника.
- (90) Відповідно до пункту 6.1.15. Правил роздрібного ринку у випадку отримання повідомлення від адміністратора комерційного обліку про відсутність можливості зміни електропостачальника новий електропостачальник повинен повідомити про це споживача протягом робочого дня після отримання такого повідомлення з наданням відповідного обґрунтування та рекомендацій споживачу.

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (91) Відповідно до інформації, наданої ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ» в заяві від 15.11.2021 № 407007.1-Сл-20626-1121 (вх. Відділення № 70-01/42-АМ від 22.11.2021), бюджетними установами та організаціями Сумської області, зокрема Комунальною установою Сумський навчально-виховний комплекс №16 ім. Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступеня – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради; відділом освіти, молоді та спорту Ямпільської селищної ради; відділом освіти Попівської сільської ради Конотопського району Сумської області; Білопільською міською радою; Центром розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області; Охтирським дошкільним навчальним закладом (ясла-садок) «Сонечко» Охтирської міської ради Сумської області у період 06.04.2021 – 18.10.2021 були проведені спрощені закупівлі за предметом закупівлі код Національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник» 09310000-5 – Електрична енергія, за результатами яких ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ» визначено переможцем спрощеної закупівлі.
- (92) Попереднім постачальником електроенергії для вищевказаних суб'єктів господарювання було ТОВ «ЕНЕРА СУМИ».
- (93) АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО» листами від 09.07.2021 № 51/11427, 16.09.2021 № 51/14923, 25.10.2021 № 51/16899, 27.10.2021 № 51/17013, 01.11.2021 № 51/17313, 04.11.2021 № 51/17505 (копії містяться у матеріалах заяви) у відповідь на звернення ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ» повідомило про відсутність можливості зміни електропостачальника даними споживачами у зв'язку з наявністю звернення чинного постачальника ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» про припинення електропостачання споживачу у зв'язку з заборгованістю по оплаті за спожиту електричну енергію та відмовило у забезпеченні зміни електропостачальника на підставі пункту 6.1.14. Правил роздрібного ринку.
- (94) У зв'язку з отриманням вказаних листів відповідно до пункту 6.1.15. Правил роздрібного ринку ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ» Комунальній установі Сумський навчально-виховний комплекс №16 ім. Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступеня – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради; відділу освіти, молоді та спорту Ямпільської селищної ради; відділу освіти Попівської сільської ради Конотопського району Сумської області; Білопільській міській раді; Центру розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області; Охтирському дошкільному навчальному закладу (ясла-садок) «Сонечко» Охтирської міської ради Сумської області були надані повідомлення щодо неможливості зміни споживачем постачальника електричної енергії у зв'язку з повідомленням адміністратора комерційного обліку про припинення електроспоживання за зверненням чинного електропостачальника ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» через несплату рахунків за спожиту активну електричну енергію.
- (95) За інформацією АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО», наданою листом від 13.12.2021 №85/19575 (вх. Відділення № 70-01/6856 від 14.12.2021), перешкодою для зміни споживачами, зокрема, Комунальною установою Сумський навчально-виховний комплекс № 16 ім. Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступеня – дошкільний навчальний

заклад» Сумської міської ради; відділом освіти, молоді та спорту Ямпільської селищної ради; відділом освіти Попівської сільської ради Конотопського району Сумської області; Білопільською міською радою; Центром розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області; Охтирським дошкільним навчальним закладом (ясла-садок) «Сонечко» Охтирської міської ради Сумської області, електропостачальника є наявність на дату ініціювання ТОВ «СУМИГАЗ ЗБУТ» процедури зміни електропостачальника звернення ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» до АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО» щодо припинення електроживлення цим споживачем з підстав, визначених Правилами роздрібного ринку.

- (96) На підтвердження правомірності своїх дій щодо відмови у забезпеченні зміни споживачами електропостачальника АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО» також посилається на лист Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 24.03.2020 №3345/20.3/7-20 (копію листа надано Відділенню), в якому зазначено, що якщо діючий електропостачальник споживача звернувся до оператора системи розподілу щодо припинення електроживлення цьому споживачу з підстав, визначених ПРРЕЕ, до зміни споживачем електропостачальника, то адміністратор комерційного обліку має відмовити у забезпеченні зміни електропостачальника.
- (97) Разом з тим, за результатами аналізу інформації, наданої ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» листом від 10.02.2022 № 7/909 (вх. Відділення № 70-01/735 від 10.02.2022), встановлено, що згідно з Реєстром споживачів Охтирського ЦОК для припинення електропостачання від 29.09.2021 № 1-1236, надісланого до Філії «Охтирський РЕМ» АТ «СУМИОБЛЕНЕРГО» листом від **29.09.2021** № 28/2194, зазначено про наявність заборгованості у Центру розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області за вересень 2021 року (09.2021). Термін припинення електропостачання зазначено **25.10.2021**.
- (98) При цьому, пунктом 3 Комерційної пропозиції, яка є додатком № 2 до Договору про постачання електричної енергії споживачу №181367 від 22.01.2021, укладеного між Центром розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області та ТОВ «ЕНЕРА СУМИ», визначено, що «розрахунок за фактично передану електричну енергію здійснюється до **20-го числа (включно) місяця, наступного за місяцем поставки електричної енергії**, на підставі рахунків та актів приймання-передачі електричної енергії». Згідно рахунку-фактури №181367/154150/1 від 23.09.2021 за о/р 181367, наданого ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» споживачу - Центру розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області за вересень 2021 р. за активну електричну енергію згідно договору №181367 від 22.01.2021, остаточний розрахунок по даному рахунку необхідно здійснити в термін до **30.09.2021** включно.
- (99) Слід зазначити, що за інформацією Центру розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області (лист від 14.12.2021 № 11-20/152 (вх. Відділення № 70-01/6881 від 14.12.2021), постачальником електричної енергії залишилося ТОВ «ЕНЕРА СУМИ». ЦРД «Калинка» лише 25.10.2021 отримало попередження про припинення (обмеження) електропостачання від 25.10.2021 № 92, в якому зазначено, що у зв'язку з несплатою заборгованості за фактично спожиту електричну енергію в вересні 2021 року 15.11.2021 буде припинено електропостачання.
- (100) Отже, ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» включило Центр розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області до реєстру споживачів Охтирського ЦОК ТОВ для припинення електропостачання 29.09.2021, при тому що термін оплати за спожиту електричну енергію ще не настав, що в подальшому унеможливило зміну електропостачальника для Центру розвитку дитини «Калинка» Охтирської міської ради Сумської області.

- (101) Відмова АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» у забезпеченні процедури зміни електропостачаника, завадила новому електропостачальнику збільшити кількість споживачів та обсяги реалізації товару, розвитку економічної та фінансової потужності компанії, тобто до обмеження конкурентоспроможності електропостачальника, що, в свою чергу, може призвести до негативного впливу на конкуренції, а саме до обмеження конкуренції на ринку послуг з постачання електричної енергії.
- (102) З метою прийняття зваженого рішення у Справі, виходячи з повноважень НКРЕКП, визначених Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», в частині надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора, Відділення звернулося до Антимонопольного комітету України з проханням отримати роз'яснення НКРЕКП стосовно відповідності дій АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» положенням нормативних документів.
- (103) Листом від 22.01.2025 № 732/20.4/7-25 (вх. Відділення № 70-01/40К від 23.01.2025) НКРЕКП надано наступну інформацію.

«Відповідно до частини першої статті 59 та частини третьої статті 60 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон про РЕЕ) зміна електропостачальника споживачем та відключення споживачів здійснюється у порядку, визначеному главою 6.1 розділу VI Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 (далі – ПРРЕЕ, Правила).

Згідно з пунктом 6.1.14 глави 6.1 розділу VI ПРРЕЕ адміністратор комерційного обліку повідомляє нового та попереднього постачальника про відмову у забезпеченні зміни електропостачальника у разі, зокрема припинення електроживлення об'єкта (об'єктів) споживача за зверненням попереднього електропостачальника та/або наявності такого звернення, надісланого в установленому порядку, на дату повідомлення споживача про намір укласти новий договір з новим електропостачальником.

Разом з цим слід зазначити, що форма та порядок оплати, терміни (строки) здійснення попередньої оплати, планових платежів та остаточного розрахунку зазначаються у договорі між електропостачальником та споживачем про постачання електричної енергії споживачу (комерційній пропозиції до договору) (пункт 4.8 розділу IV ПРРЕЕ).

Згідно з положеннями пункту 4.26 розділу IV ПРРЕЕ, якщо споживач не оплатив остаточний рахунок за спожиту електричну енергію, ні електропостачальник, ні оператор системи не обмежуються у своїх правах щодо припинення електропостачання або розподілу (передачі) електричної енергії такому споживачу відповідно до цих Правил, крім остаточного рахунка, передбаченого положеннями пункту 6.1.22 глави 6.1 розділу VI цих Правил.

Також, відповідно до положень пункту 11.5.12 глави 11.5 розділу XI Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 310 (далі – КСР) електропостачальник має право звернутися до ОСР щодо припинення електроживлення Користувача (споживача електричної енергії), з яким електропостачальником укладено договір про постачання електричної енергії.

У зверненні електропостачальник повинен, зокрема, зазначити дані, що ідентифікують відповідного споживача електричної енергії (ЕІС-код), та причину (підставу) припинення електроживлення такого споживача електричної енергії.

ОСР не має права вимагати від електропостачальника обґрунтування причини (підстави) припинення електроживлення, якщо вона відповідає випадкам, визначеним ПРРЕЕ. В іншому разі ОСР має право відхилити звернення електропостачальника, про що повідомляє електропостачальника протягом 2 робочих днів з дати отримання звернення.

Попередження про припинення електроживлення надсилається ОСР одночасно електропостачальнику та відповідному споживачу електричної енергії за 5 робочих днів до запланованої дати обмеження/припинення розподілу електричної енергії.

ОСР не розглядає заперечення щодо припинення електроживлення або звернення щодо неправомірності дій електропостачальника від споживачів електричної енергії.

Згідно з пунктом 10 постанови НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 (у редакції, що діяла до 01.07.2024) на оператора системи розподілу або передачі покладено функції адміністратора комерційного обліку на роздрібному ринку електричної енергії.

Також слід згадати, що положеннями пункту 7.5 розділу VII ПРРЕЕ визначено, що припинення повністю або частково постачання електричної енергії споживачу здійснюється електропостачальником за умови попередження споживача не пізніше ніж за 10 робочих днів до дня відключення у разі, зокрема, заборгованості з оплати за спожиту електричну енергію відповідно до умов договору з електропостачальником.

Попередження про припинення повністю або частково постачання (розподілу або передачі) електричної енергії оформлюється після встановлення факту наявності підстав для вчинення вказаних дій та надається споживачу окремим письмовим повідомленням, у якому зазначаються підстава, дата і час, з якого електропостачання буде повністю або частково припинено, прізвище, ім'я, по батькові, підпис відповідальної особи, якою оформлено попередження.

Якщо підставою для припинення постачання електричної енергії є заборгованість споживача перед відповідним учасником роздрібного ринку, у попередженні про припинення постачання електричної енергії додатково зазначається сума заборгованості за відповідним договором та період, за який ця заборгованість виникла.

Таким чином, відповідальність за достовірність інформації, наданої станом на червень-жовтень 2021 року у зверненні електропостачальника ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» до ОСР АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», про припинення електроживлення споживача покладається на електропостачальника, що склав таке звернення. АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» не мало повноважень перевіряти достовірність зазначеної у таких зверненнях інформації та відхиляти їх у разі виявлення невірних даних. Водночас АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» мало обов'язок відмовляти у зміні постачальника по споживачу щодо якого була наявна невідкликана заявка на відключення по діючому договору з постачання (мовою оригіналу).

- (104) Таким чином, як зазначає НКРЕКП в листі від 22.01.2025 № 732/20.4/7-25 (вх. Відділення № 70-01/40К від 23.01.2025), «порушень ОСР АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» законодавства у сфері енергетики не вбачається» (мовою оригіналу).
- (105) Враховуючи вищенаведене та те, що Відділенням під час розгляду справи досліджено становище АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» у період 2021 – 2024 років та січня – вересня 2025 року на ринку послуги з розподілу електричної енергії на території Сумської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), яке займало монопольне (домінуюче) становище на цьому ринку, необхідно зазначити наступне.
- (106) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку саме по собі не є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Лише дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи

споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

- (107) Враховуючи наведене, наявність у діях АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», які полягали у відмові новому електропостачальнику у забезпеченні процедури зміни електропостачальника, порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії, що може призвести до обмеження конкуренції на ринку послуг з постачання електричної енергії, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, не доведено.

6. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (108) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:

- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
- не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.

- (109) Згідно із частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (110) У ході розгляду Справи Відділенням не доведено вчинення АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії, що може призвести до обмеження конкуренції на ринку послуг з постачання електричної енергії, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ УЧАСНИКІВ СПРАВИ ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (111) На подання з попередніми висновками у справі КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ОБЛАСНА ДИТЯЧА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ» та ТОВ «СУМИГАЗЗБУТ» не надали зауважень та заперечень.

- (112) Листом від 03.11.2025 № 85/11398 (вх. Відділення № 70-01/4436 від 03.11.2025) АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» повідомило про відсутність заперечень стосовно висновків, викладених у поданні з попередніми висновками.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

- (113) Відповідно до статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення, в тому числі, про закриття провадження у справі.

- (114) Згідно з статтею 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо, зокрема, не доведено вчинення порушення.

Ураховуючи викладене, на підставі статей 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 та пункту 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 5/02-37-22.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Головуюча колегії

Наталя ТРЕГУБЕЦЬ